Prevencija: POvedi me Igrom

Provoditelj: Udruga "Igra" za pružanje psihosocijalnih usluga i edukacija
Godina provedbe: 2024

Kratki opis programa
Okupljanjem interdisciplinarnog stručnog tima, individualnim i grupnim radom te implementiranjem programa prevencije ovisnosti u dvije osnovne škole te osnaživanjem stručnjaka povećali smo dostupnost učinkovitog projekta prevencije ovisnosti i suzbili pojavu ovisnosti među djecom. Korisnici su Djeca do 14 godina,
učenici, djeca s poremećajima u ponašanju, djeca u riziku od socijalne isključenosti, roditelji i odgojno-obrazovni djelatnici.

Sažetak programa
Projekt se temeljio na dugogodišnjem radu s djecom i mladima u riziku, znanstvenim istraživanjima i nacionalnim strategijama, uz naglasak na zaštitne čimbenike i ranu intervenciju. Fokus je bio na prevenciji ovisnosti kroz razvijanje privrženosti školi, jačanje socijalnih vještina, otpornost na pritisak vršnjaka i podršku obitelji. Ključni su bili rad s roditeljima, uključivanje učitelja i edukacija stručnjaka kako bi se osigurala kontinuirana i sveobuhvatna podrška. Program je obuhvatio pilot implementaciju u dvije škole u Zagrebu, s radionicama za djecu, savjetovanjem za roditelje i edukativnim predavanjima za učitelje. Stručni tim je pratio učinak i evaluirao proces, uz podršku stručne suradnice. Aktivnosti su uključivale individualni i grupni rad, tematska predavanja te refleksivne grupe za profesionalni razvoj. Tijekom provedbe programa praćeno je zadovoljstvo korisnika i postignute promjene kako bi se omogućila njegova daljnja implementacija u širem kontekstu.

1. Županije provedbe
Zagrebačka, Grad Zagreb

2. Datum početka i završetka programa
Datum početka: 01.04.2023
Datum završetka: 31.03.2024

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici
da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)
Hrvatski zavod za socijalni rad, Osnovna škola Pavleka Miškine, Osnovna škola Matije Gupca

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provođenju istog ili sličnih programa
Mjesto provedbe programa: Grad Zagreb
Godina u kojoj se program provodio: 2023.-2024.
Broj obuhvaćenih korisnika: 34

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora
Izvor programa: Originalni program
Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet:

7. Razina preventivnih intervencija
Selektivna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren
Obitelj

9. Rizični i zaštitni čimbenici na koje program cilja
Rizični čimbenici: niska tolerancija na frustraciju, nisko samopoštovanje, nedostatak socijalnih vještina, loš školski uspjeh, narušeni obiteljski odnosi, loš socio-ekonomski status obitelji, niska obiteljska privrženost, problem ovisnosti kod roditelja, stihijsko provođenje slobodnog vremena, neuključenost u izvanškolske aktivnosti i utjecaj vršnjaka
Zaštitni čimbenici: pozitivna slika o sebi, visoko samopoštovanje i samopouzdanje, vještine odolijevanja vršnjačkom pritisku, kritičko mišljenje, vještine donošenja odluka, poboljšanje komunikacijskih vještina i vještina stvaranja odnosa

10. Procjena potreba
Način provedbe: Analizu potreba temeljili smo na našem dugogodišnjem radu s djecom i mladima u riziku, rezultatima znanstvenih istraživanja, javnim politikama i strategijama te sugestijama partnerskih organizacija. Posebno smo se oslonili na saznanja o rizičnim i zaštitnim čimbenicima, pri čemu smo u programu slijedili smjernice za ranu intervenciju i prevenciju ovisnosti.

Nezainteresiranost za školu, slab školski uspjeh i trajno napuštanje školovanja prepoznati su kao značajni rizični čimbenici za razvoj ovisnosti. Stoga smo nastojali potaknuti privrženost školi kroz prosocijalni angažman i sudjelovanje u preventivnim programima. Također, nedostatak socijalnih vještina, nisko samopoštovanje, slab otpor vršnjačkom pritisku te nepovoljni obiteljski odnosi identificirani su kao ključni faktori rizika. Program je obuhvatio sveobuhvatan rad s djecom, roditeljima i učiteljima kako bi intervencije bile kontinuirane i učinkovite.

Istraživanja su pokazala da djeca nakon sudjelovanja u ovakvim programima razvijaju bolje socijalne vještine, osjećaju se zadovoljnije i manje su usamljena, a rad s roditeljima i stručnjacima dodatno povećava učinkovitost preventivnih mjera. Temeljem javnih strategija i smjernica, kao i podataka istraživanja poput ESPAD-a, u programu smo se fokusirali i na nove oblike ovisnosti poput kockanja, videoigara i društvenih medija. Sve aktivnosti usmjerili smo na pružanje maksimalne podrške pojedincima i obiteljima, uz nastojanje da program doprinese razvoju standarda kvalitete za prevenciju ovisnosti u odgojno-obrazovnom sustavu.
Očekivani rezultati: Ostvareni rezultati na završnoj razini provedbe projekta pokazali su ostvarenje planiranih aktivnosti i ciljeva. Intenzivnom suradnjom stručnog projektnog tima i detaljno promišljenom procjenom potreba učenika dviju osnovnih škola na području Grada Zagreba, uzimajući u obzir znanstvene spoznaje i značajke učinkovitosti preventivnih programa, kreirali smo pilot-program prevencije ovisnosti za djecu u riziku, učenike sedmih razreda. Pilot-program sadržavao je 10 razrađenih radionica za detektiranu djecu u riziku (uključujući završnu zajedničku radionicu za roditelje i djecu) te 2 radionice za njihove roditelje. Svaka radionica imala je definirane ciljeve i očekivane ishode.

Proveli smo dvodnevnu edukaciju stručnjaka, provoditelja pilot-programa, koja je evaluirana putem kratkog upitnika. Na taj način stručnjakinje su osnažene za provedbu programa. Implementacija pilot-programa odvijala se u dvije osnovne škole u Zagrebu, našim partnerskim organizacijama (Osnovna škola Matije Gupca i Osnovna škola Pavleka Miškine). Tijekom implementacije organizirali smo grupe refleksije za provoditeljice kako bismo im pružili podršku. Izradili smo cjelokupnu evaluaciju pilot-programa (procesnu i evaluaciju ishoda), koja je također provedena. Na temelju evaluacijskih nalaza program će se dodatno unaprijediti i pripremiti za daljnje pilotiranje.

Osim toga, proveli smo inicijalne razgovore i individualna savjetovanja za djecu u riziku i njihove roditelje. Tijekom savjetovanja pružili smo podršku i doprinijeli razvoju zaštitnih čimbenika kod korisnika. U provedbu programa uključili smo i volontere kojima smo pružili podršku kroz organizirane susrete.
Psihoedukativnim objavama na društvenim mrežama informirali smo zajednicu o važnosti prevencije ovisnosti, pružajući pritom brojne ideje za aktivnosti s korisnicima.

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: 52

12. Ciljevi programa
Opći: suzbiti i spriječiti pojavu ovisnosti među djecom te rizično eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti.
Specifični: 1.Kreirati učinkovit program prevencije svih oblika ovisnosti za djecu u riziku, utemeljen na znanstvenim spoznajama i značajkama učinkovitosti preventivnih programa.
2.Osigurati adekvatnu implementaciju i pilot provedbu programa prevencije svih oblika ovisnosti trima osnovnim školama na području Grada Zagreba.
3.Provesti evaluaciju procesa i učinka te unaprijediti program prevencije ovisnosti.
4.Pružiti psihosocijalnu podršku djeci u riziku te roditeljima djece u riziku.

13. Ciljana skupina
Osnovna škola

14. Korisnici programa
Opis korisnika: Ukupno je u cjelokupnom razdoblju provedbe projekta uključeno 34 korisnika, od kojih je 13 djece, 20 odraslih i 1 starija osoba. Od ukupnog broja korisnika, 24 ih je ženskog, a 10 muškog spola.Korisnici su većinom s područja zapadnog dijela Grada Zagreba, a dvoje korisnika je iz Zaprešića.
Broj korisnika na godišnjoj bazi: 34

15. Metode korištene u programu
Savjetovanje, Radionica, preventivne radionice, inicijalni razgovori

16. Program je evaluiran
da

17. Vrsta provedene evaluacije
Da - Evaluacija procesa i učinka

18. Metoda evaluacije
Upitnici.

19. Evaluatori
Unutarnji i vanjski

20. Najvažniji rezultati evaluacije
Ključna preporuka koja proizlazi je da se prilikom modifikacije pilot programa i buduće provedbe, dodatan naglasak stavi prije svega na intenzivnije educiranje provoditelja programa o temama obuhvaćenim programom, te na ključne poruke svake radionice koje provoditelji programa trebaju poslati učenicima. Osim evaluacije učinka, provjerena je i percepcija subjektivne dobrobiti i dobiti od uključivanja u program od strane učenika. Najveće prosječne vrijednosti odgovora prisutne su ponovno na području asertivnosti i odolijevanju pritisku vršnjaka, te na unaprijeđenim znanjima/vještinama u odnosu na interpersonalne odnose. U odnosu na procesnu evaluaciju, može se zaključiti kako su učenici iz obiju škola generalno vrlo zadovoljni atmosferom, voditeljima, aktivnostima, te vlastitim doprinosom na provedenim radionicama. Roditelji također izražavaju visoko zadovoljstvo provedenim radionicama na kojima su sudjelovali. Što se tiče praćenja implementacije programa, može se zaključiti o zadovoljavajućoj razini kvalitete implementacije posebice uvažavajući činjenicu da su gotovo u potpunosti realizirane ključne komponente svih radionica koje su autorice programa definirale kao neophodne i značajne za ostvarivanje ciljeva i ishoda preventivne intervencije. Također, od strane samih izvoditeljica programa su generalno visoko procjenjivani i drugi aspekti radionica (interes učenika, međusobna i grupna interakcija i kompetencije za provedbu) što dodatno ide u prilog kvaliteti implementacije.

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini
Promoviran: ne
Sadržaj i tijek kampanje:

22. Ukupni proračun programa za jednu godinu provođenja (HRK)
68.940,68

23. Izvori financiranja
Vlastita sredstva (HRK):
Gradsko financiranje (HRK):
Županijsko financiranje (HRK):
Nacionalno financiranje (HRK): 68.940,68
Drugi izvori (HRK):